

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Dag in Dag uit
Koken

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2
3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Voor de privacyverklaring van de zusters
augustinessen verwijzen we u naar:
www.zustersaugustinessen.nl/privacyverklaring

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken
bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen
door mensen die ons een warm hart toedragen
en/of belangstelling hebben voor de augustijnse
spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij
verbonden met ons en het gedachtengoed van
onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Lieke Weima

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: De Toekomst Hilversum

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachelle van Anel, Erik Borgman,
Veerle Jager, Anne Nij Bijvank, Evelien Plaisier,
Emma van der Sloot, Suraya Somers

Aan dit nummer werkten mee: Margriet Bos,
Hansje Doeleman, Marie Hansen-Couturier, Fanny
Kunneman, Lamin, Ingrid van Neer-Bruggink,
Niek, Mariella Oberndorff, Helene Timmers

Beeld: Agnes Loonstra (Cover,2,6), Roelant Meijer
(p.10,11,16,22,23,24), Nazrina Rodjan (p.9), UN
(p.12), Esther Zijlstra (p.15)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt vijf maal per jaar, in een
oplage van 7.000 per editie.
Vrienden van de zusters augustinessen die
ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar,
ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit
blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag
dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name
van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht,
onder vermelding van 'Nieuwe lezer', straat +
huisnummer, postcode en plaats.

Jaarthema

Dag in dag uit

Ons leven bestaat voor een belangrijk deel uit gewoontes. Dat klinkt misschien saai, maar we hebben gewoontes ook nodig. Dat heeft corona ons wel duidelijk gemaakt. Mensen raken ontregeld als het leven zijn indeling verliest, zijn vorm, zijn rituelen. We geloofden misschien dat we wel wat rust wilden, maar als álles tot stilstand komt, blijkt dat bedreigend. Zou dat kunnen komen omdat we het leven te weinig bewust ordenen en vormgeven? Misschien is dat wat mensen zoeken als ze een tijdje naar een klooster gaan: vormen die ruimte maken en ruimte open houden voor wat je echt verlangt en hoopt, een ritme zonder dat het dwingt. In deze jaargang van Stad Gods onderzoeken wij welke vormen er in het klooster gevonden zijn, welke gewoontes kloosterlingen dag in dag uit volhouden. Hoe werken ze? En hoe kunnen we hier iets van meenemen buiten het klooster?

Deze keer: koken

Bij het beeld: Dit keer vroegen we Agnes Loonstra tekeningen te maken bij het thema. Na het koken komt natuurlijk ook het eten en delen van het eten. Zelfs in de meest erbarmelijke omstandigheden (we denken dan aan de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingen overal) blijven mensen elkaar opzoeken om samen te eten en vinden troost daarin. (RM)

Cover: Illustratie: Agnes Loonstra

Deze pagina: Illustratie: Agnes Loonstra

Kloosterpost

Samengesteld door Marie Madeleine Maas en Anne Nij Bijvank

Leraren In Opleiding

Tot onze grote vreugde kon op 29 maart onze landelijke LIO-dag weer plaatsvinden in Casella. We waren met twintig Leraren In Opleiding (LIO's) en vijf opleiders uit Leiden, Groningen, Amsterdam, Nijmegen, Utrecht en Tilburg om ons te bezinnen op ons schoolvak godsdienst/levensbeschouwing. Dit jaar hebben we met de studenten vanuit verschillende perspectieven gekeken naar lijden en crisis. Zittend in de zonovergoten vuurkuil hebben we meditatieoefeningen gedaan over vormen van lijden in ons eigen leven. 's Middags zijn we concreet aan de slag gegaan met het ontwerpen van werkvormen voor in de klas. In de evaluatie gaven de studenten net als voorgaande jaren aan hoe geschikt deze locatie is om tot bezinning, ontmoeting en gesprekken te komen. De gastvrijheid van de zusters, die zelfs hun tekstkeuze tijdens de middagviering op ons afstemden, was wederom hartverwarmend.

Arwin van Wilgenburg (docent
Geesteswetenschappen universiteit Utrecht)

Kaarsje opsteken

Regelmatig komen wij zusters op de markt met een of meerdere horloges waarvan de batterij vervangen moet worden. We worden allervriendelijkst ontvangen door het echtpaar achter de kraam, hij verzorgt het reparatiewerk en zij staat de mensen te woord en neemt de verkoop voor haar rekening. Altijd komt er na het afrekenen een bedragje retour met de vraag om kaarsjes aan te steken voor alles waar hun zorg en aandacht naar uitgaat: de kinderen, de kleinkinderen, vrienden die het moeilijk hebben, alle mensen die te lijden hebben in de oorlogen, nu vooral voor de mensen in Oekraïne.

De kaarsjes op de standaard voor het mooie Mariabeeld branden. Achter ieder kaarsje zit een verhaal, een wens, een schreeuw om vrede. (ANB)

Hoe komen we aan onze vrijwilligers?

Begin deze week kwam er een dame bij de receptie die vroeg of ze ons zes pakken melk mocht komen brengen. Ze had ze bij de boodschappen thuisbezorgd gekregen, zelf gebruikte ze geen melk en de bezorger kwam het niet terughalen. 'Natuurlijk, onze kok is er blij mee'. Ze raakte aan de praat met de vrijwilligster die aan de receptie zat. Die vertelde dat voor haar het contact met de zusters is ontstaan nadat ze per ongeluk met de auto een zuster had aangereden. De mevrouw met de melk vond het heel gezellig en we ontvingen een mail. 'Ik wil ook graag vrijwilligerswerk doen. Kan dat?' We nodigden haar uit op de inloopkoffie op zaterdagmorgen en zijn weer een vrijwilligster rijker! Via een aanrijding en zes pakken melk, je kunt het niet verzinnen... (ANB)

Storm

Zoals iedereen in dit land had ook Casella te maken met een fikse storm. Het bord aan de weg was omgewaaid en de palen onbruikbaar geworden. Gelukkig lag er nog een voorraadjie en gelukkig was Evert er die het met grote precisie weer in orde maakte. Deze storm zijn we weer te boven... Verder worden we door de oorlog in Oekraïne net als de meeste mensen heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees. Zal de storm van geweld zich nog verder uitbreiden?

Ook wij staan voor de dilemma's van wel of niet vluchtelingen ontvangen... Is bidden alleen genoeg? Kun je 'gewoon' met je leven doorgaan? Gewoon kan eigenlijk niet. Het enige dat ik weet, is dat die jongere met een burn-out nu voor onze deur staat, en dat we ons gecommitteerd hebben aan gastvrijheid voor hen. Maar makkelijke antwoorden zijn er niet. (MM)

Ook in de moeilijkste situaties
vinden mensen troost in
samen eten.

Illustratie: Agnes Loonstra

Brood dat het mensenhart versterkt, wijn dat het mensenhart verheugt

Erik Borgman

We zouden er trots op moeten zijn dat het Dutch Party wordt genoemd: een feestje waarbij iedereen wat te eten en te drinken meeneemt en dat het dus de gastheer of gastvrouw maar weinig kost. De aanduiding verwijst naar de vermeende Hollandse zuinigheid en daar kun je je voor schamen, maar iedereen die wel eens bij een dergelijk feestje is geweest weet dat het wondertjes zijn. Iedereen brengt wat hij te geven heeft en als allen hebben gegeten en gedronken, blijft er doorgaans flink wat over. Het feest ontstaat omdat iedereen eraan bijdraagt en die bijdrage wordt gewaardeerd. Als iets niet zo lekker is, schakel je over op iets anders en denk je vergoelijkend dat de maker toch in ieder geval zijn of haar best heeft gedaan. Als iets heel lekker is, is het spijtig dat het snel op is, maar heb je het gevoel dat je zomaar iets prachtigs ten deel is gevallen. Ik durf wel te beweren dat de Dutch Party de essentie van feesten bewaart.

Going Dutch

Helaas lijken wij Nederlanders de kunst van dit soort feestvieren verloren te hebben. We denken dat het gaat om goed eten en goed drinken. Talloos zijn daarom de hobbykoks en als we de televisie mogen geloven bakt heel Holland om door

Het feest ontstaat omdat iedereen eraan bijdraagt

een jury tot de beste bakker of bakster te worden uitgeroepen. De tijdschriften van de supermarktketens vertellen wat er dit jaar en dit seizoen gegeten dient te worden en hoe dat het beste klaar te maken. Alsof het eten niet dient om de gasten te eren, maar het de taak van de gasten is om het eten eer aan te doen, en daarmee stiekem de gastheer of -vrouw. We zouden het 'going Dutch' weer van Jezus kunnen leren.

Jezus was er een meester in om weg te geven wat Hij kreeg. In de verschillende evangeliëverhalen over een wonderbare broodvermenigvuldiging vraagt Hij de broden en de vissen waarmee het allemaal begint aan anderen. En kort voor zijn dood geeft Hij zijn leerlingen de opdracht het Paasmaal klaar te maken, dat Hij dan vervolgens omvormt tot de eucharistie die nog altijd tot zijn gedachtenis wordt gevierd. Zoals brood en wijn leven

gevende geschenken zijn ('vrucht van de aarde en werk van onze handen' wordt in de rooms-katholieke eucharistieviering gezegd), zo maakt Hij zijn aanwezigheid tot een geschenk dat voedt als 'brood dat het mensenhart versterkt' en dat feestelijk is als 'wijn die het mensenhart verheugt' (vgl. Psalm 104,15).

Bruiloftsmaal

Volgens een beeldspraak die aan het Bijbelse Hooglied is ontleend, is Jezus de bruidegom en de aarde zijn bruid. Het bruiloftsfeest wordt dan een gigantische Dutch Party waarnaar iedereen en alles iets meeneemt. De overvloed zal zo groot blijken dat het niet op kan. Ieder vertrouwt dat anderen iets inbrengen en brengt daarom zelf ook iets mee en zo is er overvloed. Wij kennen voortdurend schaarste omdat wij bang zijn dat anderen niets of te weinig inbrengen en wij pas willen geven als hun gaven zijn gegarandeerd. Deze schaarste geeft ons dan vervolgens het recht en misschien wel de plicht om de aarde te plunderen en onze medemensen uit te buiten. Wij en de onzen moeten immers eten en dat eten moet worden veroverd. Weten jullie dan niet meer, vraagt Jezus in het Marcusevangelie aan zijn leerlingen,

*Wij en de onzen moeten
immers eten en dat eten
moet worden veroverd*

'hoeveel manden vol stukken brood jullie hebben opgehaald toen ik vijf broden brak voor vijfduizend mensen? En toen ik zeven broden brak voor vierduizend mensen? Begrijpen jullie het dan nog niet?' (Marcus 9,20-21).

Veel kerkgemeenschappen sluiten het seizoen af met een picknick waarbij iedereen iets meebrengt en iedereen kan nemen wat zij of hij wil, ook als hij niets heeft ingebracht. Het is geen sacrament, maar wel sacramenteel: het eert de overvloedigheid die de schepping in Jezus heeft en opent hopelijk de ogen ervoor. Dat lijkt mij een goed begin van de zomer.

*Erik Borgman is lekendominicaan en
hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste
medewerker van Stad Gods.*

Met Augustinus mee

Erken de functie van de gastvrijheid:

dat is de weg naar God.

U neemt gasten op met wie u samen onderweg bent:

wij zijn allemaal vreemdelingen.

Een echt christen is wie in eigen huis en vaderland

beseft een vreemdeling te zijn.

Ons echte vaderland ligt immers hierboven

en daar zullen wij geen gasten zijn.

Want hier op aarde zijn wij allemaal te gast,

zelfs in ons eigen huis.

Onderweg

Briefwisseling tussen
Helene en Mariella

Ha Mariella,

Ik heb echt helemaal niets met koken. Voor mij is koken een noodzakelijk kwaad als je lekker wilt eten. Ik vind het veel te veel gedoe, al dat schillen en snijden en husselen en wachten. Pfff. Hier verschil ik enorm met jou. Jij schept er echt een eer in om heerlijke maaltijden te maken. En ik eet daar altijd met smaak van als ik bij jullie ben. Ik waardeer het ook dat je er altijd voor zorgt dat er voor mij een vegetarische aanvulling is in plaats van vlees. Maar nu ik zo met het onderwerp bezig ben: jullie zetten eigenlijk altijd vlees op tafel. En dat verbaast me wel.

Die verbazing komt doordat jullie altijd veel zorg besteden aan alles wat jullie doen. Aan je manier van leven, aan de manier waarop je het gastenverblijf onderhoudt, aan het eten. Jullie leven in een omgeving die je met zorg en aandacht zo hebt gemaakt. Zorg om de schepping, zorg om anderen, zorg om het klimaat, leven in soberheid. Past vlees daar wel bij? Als ik eraan denk hoe wij met dieren omgaan, heb ik zo mijn twijfels. Vooral de bio-industrie vind ik heel erg, maar ook van de manier

Als ik eraan denk hoe wij met dieren omgaan, heb ik zo mijn twijfels

waarop er in slachthuizen met dieren omgegaan wordt draait mijn maag om. Je zou eens een filmpje op YouTube moeten bekijken. En ik denk ook aan de klimaatverandering en het regenwoud dat gekapt wordt voor veevoer.

Mijn vraag aan jou is deze keer: waarom eten jullie eigenlijk nog steeds vlees? Hoe past dat bij jullie waarden?

Liefs, Helene

Helene Timmers is als geassocieerd lid met Casella verbonden. Ze is geestelijk verzorger en woont met haar partner in Utrecht.

Hoi Helene,

Ik merk wel dat het veel met je doet. Je vraag waarom wij nog steeds vlees eten spat van het papier af! Jou kennende is leven met en voor dieren voor jou heel belangrijk, daarom snap ik die felheid wel.

Allereerst, fijn dat je je welkom voelt bij ons en ervaart dat er rekening mee gehouden wordt dat je vegetariër bent. Maar ik weet ook dat je maar af en toe, vaak bij feestelijke gelegenheden, bij ons aanschuift. Blijkbaar mis je dan meestal net de dagen dat we geheel vegetarisch eten. Dat doen we heel regelmatig.

Toegegeven, we zijn dat meer gaan doen omdat onze gasten op de boerderij ook vaker vegetariërs zijn. Het hoort bij ons aanbod om de maaltijden voor hen aan te passen en zo zijn we zelf steeds meer vegetarisch gaan eten. In de loop van de tijd is het uitgegroeid tot iets waar we zelf ook helemaal achter staan en lekker vinden. Ik zou ons dus willen scharen onder de mensen die zich flexitariër noemen. We eten bewust minder vlees. Ik denk dat alles wat 'te' wordt niet goed is. Ik denk dat als we ingaan op onze behoefte naar steeds meer, het

Ik denk dat alles wat 'te' wordt niet goed is

verkeerd gaat met de aarde, met mens en dier... De schepping en de aarde is ons toevertrouwd. En wat doen we ermee?

Ik vind koken inderdaad heerlijk en het is voor mij ook een manier om met aandacht voor de producten van 'moeder natuur' iets klaar te maken wat een ander fijn vindt. Samen eten schept een band. Dat is wat we ook in het klooster meegekregen hebben: met zorg en aandacht iets goeds op tafel zetten. En sober kan ook met smaak klaargemaakt zijn. Als je het met goede vrienden deelt, kan het een feest opleveren!

Zien we je gauw weer eens?

Mariella

Mariella Oberndorff is algemeen overste van de zusters Augustinessen van Sint Monica. Ze woont in klooster Casella.

Ruimte die spreekt

Marie Madeleine Maas
Foto: UN

Leegte

In het hoofdkantoor van de VN in New York is een 'Room of Quiet' gecreëerd op verzoek van Dag Hammarskjöld. Hij was secretaris generaal van de VN van 1953 tot 1961.

Hij schrijft over deze ruimte:

'Mensen van vele religies ontmoeten hier elkaar en daarom zijn er geen symbolen waar we aan gewend zijn. Het licht uit de lichtschacht raakt het glinsterende oppervlak van de massieve steen. Licht wat leven geeft aan de aarde waarop we staan. Licht van de geest. De steen, een leeg altaar, gewijd aan de God die de mens onder vele namen en vormen aanbidt. Het blok ijzererts leidt onze gedachten naar de noodzaak te kiezen tussen oorlog en vrede. Wanneer onze ogen naar de muur reizen ontmoeten ze een patroon dat opent voor harmonie, vrijheid en balans van de ruimte.'

Marie Madeleine Maas is augustines van Sint Monica en woont in klooster Casella. Ze laat zich graag inspireren door bijzondere kerkruimtes.

Doneer

Een thuis voor Lamin - door Margriet Bos

Lamin is een rustige jongen van 23 jaar. Het liefst zou hij weer het werk doen dat hij thuis in Gambia deed: als chauffeur op een grote vrachtwagen rijden. Hij transporteerde zand voor een bouwbedrijf en maakte lange dagen: van 5 uur 's ochtends tot 6 uur 's avonds. Maar hij vond het heerlijk en genoot van de vrijheid. Hij leerde veel en zijn baan gaf hem de mogelijkheid anderen te helpen met zijn inkomen, zoals zijn moeder. Hij zou graag hetzelfde

doen in Nederland, maar zonder papieren mag hij niet aan de slag, ook al is er veel werk. Lamin hoopt dat Nederlanders zich realiseren hoe waardevol het is dat zij mogen werken en belasting betalen. Hij kijkt er naar uit ook bij te kunnen dragen als hij eenmaal papieren heeft. Hij is dankbaar dat hij niet alleen ergens woont maar in een groep. 'Samen leven is beter dan alleen, je ziet hoe verschillend mensen zijn. Van iedereen kun je iets leren.'

Ondersteun het Jeannette Noëlhuis

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost, waarin zowel mensen met als mensen zonder papieren wonen. Hun levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De zusters hebben al vanaf het ontstaan van het huis grote sympathie voor hun werk. Dit jaar ondersteunen we hen met de giften van Stad Gods, voor basale behoeften van tuinmateriaal tot shampoo. Zo kan de leefgemeenschap gastvrijheid blijven bieden aan wie geen ander toevluchtsoord heeft.

***Maak uw gift over op:
NL76 INGB 0003824429
o.v.v. Noëlhuis***

Doe

Een gewoonte uit ons klooster

Iets kleins, iets praktisch, om zelf te doen

Deze keer: Casella's plaattaart met een oosterse knipoog!

In gesprek met Fanny Kunneman

Veerle Jager en Suraya Somers

Foto: Roelant Meijer

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters en daarbuiten. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek dat zelfs een persoonlijke belijdenis mag worden. Deze keer: Fanny Kunneman, 32 jaar en sinds kort weer wonend in haar geboortestad Arnhem. Ze werkt voor een grote GGZ-instelling en kwam acht jaar geleden voor het eerst bij Casella. Ze besloot een handje te willen helpen en kookt nu, samen met vriendin Cornée, al jaren regelmatig voor de groepen die Casella ontvangt.

Citaat 1: Werken is bidden.

‘Bidden betekent voor mij focussen en teruggaan naar de kern, naar wat belangrijk is. Als ik bijvoorbeeld kijk naar wat Cornée en ik doen bij Casella, dan voelt dat ook als gefocust werken met de dingen die er zijn. Ik vind het erg mooi om op deze manier bezig te zijn met een doel en met de bedoeling om iets te maken wat mensen lekker vinden en waar ze dankbaar voor zijn. Het brengt ook veel rust en focus. Dat kan ik jammer

genoeg van mijn dagelijkse werk niet zeggen. Ik werk wel in de zorg, maar ik doe weinig met zorg. Het gaat veel meer over geld, afspraken en papieren. Mijn baan is misschien ook wel een beetje een zogenoemde ‘bullshit job’ (werk dat weinig verschil maakt in het dagelijks leven, red.). Met koken is dat niet zo. Koken is iets heel wezenlijks: je bent bezig met een constante, dagelijkse cyclus van behoeftes van mensen en het voldoen daaraan. Ik vind het heel fijn om voor mensen te koken en om dat met aandacht en goede producten te doen.’

Citaat 2: God heeft zout in onze monden gelegd, opdat wij naar Hem zouden dorsten.

‘Ik denk dat er wel iets is wat ik God noem, ook al ben ik niet heel kerkelijk of religieus. Ik vind het belangrijk om bezig te zijn met zingeving en ik denk dat er heel veel mensen zijn die er ook zo in staan. Bij Casella vind ik het fijn dat ik er heel veel van mijn katholieke achtergrond in herken, bijvoorbeeld de vastigheid van de liturgie en andere elementen van vroeger. Maar ‘naar Hem dorsten’ is niet iets wat ik ken.

Ik heb Hem nooit gezocht, maar ik heb Hem wel gevonden. Vroeger ging ik wel naar de kerk en heb ik ook de communie en het vormsel gedaan en in een kerkkoortje gezongen. Daarna ben ik een hele periode letterlijk en figuurlijk van God los geweest. Tot ik tijdelijk in een christelijk huis kwam wonen, waar mijn huidige vriend ook woonde. Daar merkte ik dat de mensen in dit huis heel anders met elkaar omgingen dan hoe ik en mijn vrienden met elkaar omgingen. Waar ik heel erg gewend was aan vluchtige en korte contacten en oppervlakkige vriendschappen, was er in dit huis veel meer aandacht en zorg voor elkaar. Ik had nooit eerder gezien dat mensen zo met elkaar om konden gaan. De verbondenheid zat hem in de christelijke grondslag. De meeste huisgenoten gingen naar de kerk en dan ging ik wel eens mee en dan word je gedwongen even te reflecteren, wat ik tot die tijd nooit deed en daar echt gevonden en geleerd heb. Hier vond ik ook de toegevoegde waarde van geloven. Geloven is iets wat je in honderd verschillende vormen kunt doen, maar het principe dat je dat met zijn allen doet en daar een gelijkenis in hebt vond ik

Je bent bezig met een constante, dagelijkse cyclus van behoeften

heel cool. Dit is ook iets wat ik bij Casella altijd vind, in de stilte en in het feit dat je daar gewoon kunt zijn. Bij Casella heb ik ook nooit nutteloze gesprekken.'

Citaat 3: Als wij doen wat wij behoren te doen, verdienen wij geen lof, omdat het onze plicht is.

'Deze woorden lijken heel erg op mijn levensmotto 'Wie goed doet, goed ontmoet'. Vaak is het gewoon niet meer dan logisch om het goede te doen of iets te doen voor een ander, ook al kost het je zelf veel. Als je ergens in investeert, met name in mensen of gemeenschappen, betaalt zich dat vroeger of later weer uit. Daarmee doe je ook de deur open om je te laten verrassen door anderen. Het is wel belangrijk dat je niet over je eigen grenzen heen gaat, dat was

voor mij ook een leerproces. Maar ik vind het heel belangrijk om te blijven investeren in anderen. Als ik vertel dat wij pleegkinderen hebben gehad, zeggen mensen vaak: 'Wat goed dat je dat doet!' Zelf weet ik niet of dat 'goed' is, het is gewoon iets wat ik wil en waar ik heel blij van word. Ik zie dat dus niet echt als een plicht, maar als iets wat bij ons past. Zorgen voor de zieken is daar ook een mooi voorbeeld van, zo hebben we een tijdje wat extra gezorgd voor een kennis die in een revalidatiecentrum lag waar zijn was niet werd gedaan en waar het eten niet super was. Ik vind het dan niet meer dan normaal om een keer extra te koken en een keer in de week de was te doen. Vaak worden dit soort dingen heel erg bejubeld, terwijl ik denk: wat nou als we dit nou eens allemaal wat meer zouden doen? Als je onrecht ziet of je ziet een behoefte, waarom zou je dan niet iets doen? Wat houdt je tegen? We hebben het namelijk niet aan onszelf te danken dat we het goed hebben, dat is toch maar mooi geluk hebben. Dus als je dan niet de verantwoordelijkheid neemt om het goede te doen en in je geluk te delen, vind ik dat je je plicht verzaakt.

Geloven is iets wat je in honderd verschillende vormen kunt doen

Ik denk dat we heel veel tijd verdoen met bijvoorbeeld onze telefoon, omdat we denken dat het ontspanning brengt maar dat niet zo is. Durf die telefoon weg te leggen en het gesprek aan te gaan over wat je belangrijk vindt, met wie je dat dan maar ook wilt doen.'

Gastenboek

Maandag

Na weken dat ik wel wilde maar geen tijd had, heb ik maar gewoon ruimte in mijn agenda gemaakt om hier weer voor een paar dagen heen te komen. Ik vind tot rust komen uiteindelijk toch belangrijker dan altijd maar 'door-door-door'. Maar hoe erg ik ook uitzag naar de stilte hier, stil zijn is makkelijker gezegd dan gedaan. Dat herinner ik mij nog wel van de vorige keren dat ik hier was, maar het is toch weer confronterend. Hoe moet dit nou? Ik begin aan een wandeling, want dat hoort er nou eenmaal bij, maar maak de korte tocht met tegenzin af. Ik begin aan de stapel natuurtijdschriften waar ik nooit aan toekom. Maar ook dit is het nog niet. Misschien verder in dat ene boek? Of iets anders ontspannens doen? Tijdens de stilte in de dienst voel ik me enorm onrustig. Oh ja, dat was ook zo: voor het eerst in lange tijd weer eens niks doen is niet altijd fijn.

Dinsdag

Tussen de ochtend- en middagdienst werk ik op mijn kamer. Na de lunch ga ik hardlopen, om fysiek ook wat vermoeid te raken, anders raak ik nog onrustiger. 's Avonds bij de stiltemeditatie word ik er in de inleiding vooraf aan herinnerd hoe stil zijn er ook uit kan zien: 'gewoon zijn'. Dat kan ik wel. Bidden lukt me al tijden niet meer goed. Ik weet niet wat ik moet bidden, het voelt herhaaldelijk, ik kan niet de juiste woorden vinden, mijn gedachten zijn chaotisch. Maar 'gewoon zijn' lukt me nog wel. Ik probeer nergens op te focussen; niet op mijn ademhaling, niet op proberen niks te denken, niet op stil zijn. Gewoon zijn. De gedachten die door mijn hoofd stormen moeten misschien wel gedacht worden, voor het rustig kan worden. Ik hoop dat ik voor ik vertrek ze allemaal gedacht heb, zodat ik met een leeg hoofd naar huis kan. 's Avond in het stiltehuisje denk ik er nog een paar.

Woensdag

De ervaring van de stiltemeditatie, en de realisatie dat een tijdje 'gewoon zijn' me vaker in mijn leven veel goed heeft gedaan, neem ik vandaag mee. Naast de diensten, mijn werk en de maaltijden en goede gesprekken met andere gasten, probeer ik zoveel mogelijk niks te doen. Ik merk vandaag dat ik ook fysiek een stuk rustiger ben dan toen ik hier aankwam. Ik beweeg en spreek trager dan twee dagen terug en ben fysiek minder gespannen. Of eigenlijk: ik voel me niet meer opgejaagd. Een wandeling hoeft niet meer efficiënt te zijn, thee hoeft niet meer zo snel als mogelijk te worden gezet, niet elk stil moment hoeft te worden gevuld met afleiding of iets productiefs doen. Dit terugvinden is waarvoor ik hier kwam. Waar twee dagen terug de stilte overweldigend voelde, voelt nu de drukte van mijn dagelijks leven overweldigend wanneer ik daaraan denk.

Donderdag

Ik word met zonsopkomst wakker, ruim voor de wekker. Dat is fijn, want nu kan ik in alle rust mijn tas inpakken en mijn kamer schoonmaken. Dan kan ik na de dienst nog wat werken tot ik voor de lunch weer naar huis ga, zonder dat ik hoeft te haasten. Ik merk dat ik steeds meer afgeleid raak, naarmate het moment van vertrek nadert: plannen maken voor als ik thuis ben, wat ik moet doen, wie ik moet spreken, wat ik nog moet opruimen. Ik onderbreek deze maalstroom van gedachten en zorgen en denk na over hoe ik het gevoel van rust en stilte van de afgelopen dagen vast kan houden. Ik weet dat dat niet eenvoudig is wanneer ik weer terug ben in de grote stad. Nu ik weer heb ervaren hoe het is om stil te zijn, en heb ervaren hoe nodig het is, hoop ik dat ik het aanvoel en het opzoek wanneer het nodig is. De afgelopen dagen voelden als een opfriscursus stil zijn. Of 'gewoon zijn'.

Gevonden voorwerp

Marie Hansen-Couturier

Dit Mariabeeld kun je tegenkomen in de Waterstraat (Utrecht). Het was oorspronkelijk van een vriend die jarenlang met de zusters clubwerk deed. Zuster Marie-Andrée Versteeg vertelt: 'De jongens waren gek op 'de meester'. Hij liet niet over zich heen lopen, maar had een heel goede band met hen. Voor mij betekent dit beeld een herinnering aan iemand die zich ten volle inzette voor kansarme jeugd. Tegelijkertijd zie ik in het beeld de uitdrukking van een liefdevolle moeder. Ze heeft zo'n zachte en tegelijkertijd zo'n begripvolle blik en het kind lijkt je aldoor stilletjes toe te lachen en te zeggen: 'Het komt wel in orde.''

Anderzijds

De keuken is één grote opeenhoping van kleine vanzelfsprekendheden waar je nooit bij stil staat. Totdat je een tijd een logé in huis hebt, zoals wij vorig jaar. Dan blijk je opeens honderd gewoonten te hebben die je zelf ook niet kende. Dat je wacht totdat iedereen z'n bord leeg heeft, voordat je een tweede keer opschept, en dat je dan inderdaad een langzame eter op z'n vingers kijkt. Dat je liever in je eentje ontbijt. Dat je de keuken nooit direct na de maaltijd opruimt, en dat je niet meer rustig kunt blijven zitten als iemand wél direct met de afwas begint. Dat je een heel selecte voorraadkast hebt en een veel te ingewikkeld afvalbeleid. Gastvrijheid blijkt een balanceer-act van ruimte geven én iemand tot in de kleinste details wegwijs maken. Ik bracht het er nogal stuntelend vanaf.

Eigenlijk is het wel bijzonder dat het ook de keuken was waar we de beste gesprekken hadden. Waar we nieuwe gerechten proefden. Waar we tobden over wereldproblemen en zorgen deelden. Waar we lachten om Nederlandse woorden. Waar we muzieksmaken uitwisselden en waar we andere religieuze denkwerelden ontdekten.

Onze gast vertrok weer toen hij de sleutel van een eigen huis kreeg. Een paar maanden later werden we uitgenodigd en zaten we bij hém aan tafel. We kregen het ene na het andere verrukkelijke gerecht voorgeschoteld tijdens een maaltijd die geen eind leek te kennen. Een maaltijd uit zijn eigen keuken. Ik had hem niet eerder zo stralend gezien.

*Evelien Plaisier is predikant in Uitgeest-Akersloot
en als gast en vrijwilliger verbonden met Casella.*

Op de koffie met Hansje Doeleman

Emma van der Sloot

Foto: Roelant Meijer

‘Mijn vrijwilligersavontuur begon bij Slachtofferhulp Nederland, waar ik zuster Leonie Wicherink leerde kennen. Toen ik daar met mijn vrijwilligerstaken stopte, vroeg zij aan mij of ik bereid was om af en toe voor de zusters te rijden. Ondanks dat ik eigenlijk niet zo dol was op autorijden, leek mij dit toch een mooie taak. Nu, drie jaar verder, rijd ik nog steeds met veel plezier de zusters van plek A naar plek B. Na al die jaren is er zelfs een route naar mij vernoemd, ‘Het Hansje Rondje’, waarin we van de Waterstraat naar Zeist, naar Bosch en Duin en weer terug rijden.

Wat ik leuk vind aan het rondrijden, is dat er elke keer een andere zuster bij me in de auto stapt. Ik heb warme herinneringen aan de goede gesprekken onderweg en aan de keren dat ik vieringen in het verzorgingstehuis in Bosch en Duin bijwoonde. Deze vieringen waren speciaal georganiseerd voor de zusters die daar verbleven. Het was zo mooi om te zien hoe de zusters van de muziek, de vertrouwde woorden en het met elkaar zijn genoten.’

